

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Slovenskega ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENSKE GRADCE, Slomškov trg 5 // Poština hranilnica v Ljubljani št. 10351.

Presekani manevri in senzacije:

Položaj v Evropi se ni prav nič spremenil

Uradna izjava angleške vlade: Solnograški sestanek in Burckhardtovi razgovori s Hitlerjem niso prav nič vplivali na stališče mirovne fronte, ki je trdno odločena, zoperstaviti se vsaki samovolji

London, 17. avgusta. Br. Angleška vlada je sredi z uradnim komunikacijam presekala vsa uganjanja in kombinacije okrog solnograškega sestanka in razgovora Burckhardta s kancelarjem Hitlerjem.

V svojem komunikatu ugotavlja, da se mednarodni položaj ni v ničemer spremenil. Solnograški sestanek ni dal nikake pobude za mirno reševanje obstoječih sporov in predstavlja le interni posvet osi Rim-Berlin. Burckhardt pa je povabil v Berchtesgaden kancelar Hitler. Njun razgovor je bil prav za prav docela zasebna zadeva. Kot komisar Društva narodov v Gdanskju je prof. Burckhardt posredovalec med gdanskim senatom in poljsko vlado in v tem svojstvu ga je konzultiral Hitler v docela lokalnih gdanskjih zadevah. Burckhardt niti ni imel kakšnega drugega pooblastila niti ni mogel prevzeti kakšne posebne misije. Angleško vlado pa je obvestila o tem svojem razgovoru zaradi tega, ker je Anglija članica odbora trojice Društva narodov za gdanske zadeve. Docela netočna so vesti, da bi bil prof. Burckhardt dobil od Hitlerja kakšne nacrti s prošnjo, da ga s poročili angleški in francoski vladi. Komunikacija končno ugotavlja, da igra gdansko vprašanje v sedanjem mednarodnem položaju samo podrejeno vlogo v zahtevah, ki jih postavljata nemška in italijanska vlada.

Londonški listi v zvezi s tem komunikacijam ugotavljajo, da je bil inženiran zopet nov manever v že par mesecev trajajoči »živčni vojni« z namenom, da se izloči razdor in nezaupanje med Poljsko in zapadnimi velesilami. Angleška in francoska vlada sta ponovno kategorično zagotovili poljski vladi, da bosta brezpogojno izvršili svoje obveznosti in prisložit Poljski na pomoč v primeru vsakega direktnega ali indirektnega napada na neodvisnost Poljske in ogražanje njenih interesov. »Times«, ki veljajo za glasilo ministrskega predsednika Chamberlaina, objavljajo v zvezi s tem dolg uvodnik, v katerem ugotavljajo, da so pokrenili vsi računi na nadaljno popustljivost Anglije. Monakovski politika je za vselej likvidirana. Nad nasiljem mora zmagati pravica. Če želita Nemčija in Italija mirno poravnava, se morata predvsem odreči svojemu novemu nacelu »živčnega prostora«, ukiniti vojaške ukrepe in priznati vsem narodom, zlasti Čehom pravico samoodločbe. Šele potem bi bilo možno govoriti o razoročitvi, o novi razdelitvi strovin in o zopetni vključitvi totalitarnih držav v sistem svobodne svetovne trgovine.

Berlin, 17. avg. Br. Nemški tisk je včeraj očito po navodilu z merodajne strani ustavil napade na Poljsko. Splošno se je mislilo, da je to prva posledica solnograškega sestanka. Danes pa so se pojavili v nemških listih še ostrejši napadi na Poljsko. Listi objavljajo večkolonska poročila o baje nevdržnih razmerah na Poljskem in o preganjanju Nemcev.

Ce tudi se prav tako nadaljuje tudi kritika zapadnih velesil, je vendarle opažati

znatno milejši ton in bolj realno presojanje položaja. V berlinskih diplomatskih krogih sklepajo iz raznih drugih znakov, da bi bila Nemčija pripravljena pričeti pogajanja. Zanimivo pa je, da glasilo gdanskih narodnih socialistov »Danziger Vorposten« že vnaprej odklanja vsak kommis in zahteva brezpogojno priključitev Gdanske Nemčiji. V Berlinu še vedno upajo na popuščanje Anglije. Obenem pa so prepričani, da mora priti neizogibno do vojne, če bi se ta nemška pričakovanja ne uresničila.

Kar se tiče Italije, so v Berlinu mnenja, da bo šla z Nemčijo, ker mislijo, da more le na ta način doseči uresničenje svojih zahtev. Novim vestem o bližnjem sestanku Hitlerja z Mussolinijem pripisujejo zategadelj večji pomen, ker potrjujejo vtis, da v Solnogradu še ni bilo vse končano.

Enodušna volja Anglije: odpor proti nasilju

London, 17. avg. Br. Minister za letalstvo Kingsley Wood je imel v Birminghamu govor, v katerem je naglasil, da lahko Anglija mirno gleda v bodočnost. Moč Anglije stalno narašča in angleški narod je danes bolj složen kot je bil kdaj prej. Izkušnje zadnjih let so nas naučile, je dejal med drugim, da je naš prispevek za ohranitev in obrambo miru tem večji, čim večja je naša pripravljenost, čim odločnejša je naša volja, da se zoperstavimo vsakemu nasilju. To pa je danes enodušna volja vsega angleškega naroda.

2 milijona prostovoljcev dosedaj v Angliji

London, 17. avg. Br. Pretekli teden se je prijavilo nadaljnjih 24.000 prostovoljcev za vojaško službo in za civilno obrambo. Skupno je dosedaj prijavljenih že nad 2 milijona prostovoljcev. V sivo vedno prihajajo nove prijave. V sivo sestave točnega vojaškega registra bo v kratkem izvedeno posebno ljudsko štetje. V to sivo ho je že določenih 65.000 števnih okrajev. Vse tiskovine so že pripravljene. Prostovoljno sta se javila za vojaško službo v primeru vojne med drugimi tudi bivši zunanji minister Antony Eden in bivši vojni minister Duff Cooper, prvi kot major nesadije, drugi kot topničarski kapetan.

Obramba vzhodnega Sredozemlja zagotovljena

Carigrad, 17. avg. Br. Predsednik turške republike İsmet İnönü je danes v spremstvu člana vlade odšel v Trakijo, kjer bo prisostvoval velikim vojaškim manevrom. V Dardanelah so sedaj že dokončno namestili obrambni topovi, izdani pa so tudi že vsi ukrepi za obrambo vzhodnega dela Sredozemskega morja. Vsi ti ukrepi so v skladu z angleško-turško deklaracijo, da bosta Anglija in Turčija v primeru napada, ki bi dovedel do vojne v Sredozemskem morju, najtesneje sodelovali in se medsebojno v vsakem pogledu podpirali.

Nemško-italijanski načrt

S posredovanjem Vatikana naj bi se spet sestala konferenca štirih velesil, da ugotovi zahtevam Rima in Berlina - V Parizu in Londonu odklanjajo

Pariz, 17. avgusta. V pariških političnih krogih doznajajo, da je načrt držav osi Rim - Berlin za rešitev sedanje situacije naslednji:

Posrednim putem bi državi osi Rim - Berlin predlagali 30-dnevno premirje. V tem času naj bi ne bilo nobene akcije, temveč bi se sestala konferenca Anglije, Francije, Italije in Nemčije, ki naj bi rešila vprašanje Gdanske, vprašanje italijanskih zahtev v Tunisu in še nekatere druge odprta vprašanja v smislu zahtev držav osi Rim-Berlin. Nato bi se pričeli razgovori o splošni pomiritvi Evrope.

Glede posredovalcev za to akcijo obstajata dve verziji: Na eni strani naj bi bil to ameriški delegat Fish, ki sodeluje na zasedanju Interparlamentarne unije v Oslu, drugi pa trdijo, da bi pobudo za sklicanje take konference na prošnjo Mussolinija prevzel Vatikan.

V Parizu pa naglašajo, da niti Francija, niti Anglija nista razpoloženi, da kreneta na to pot. Obe velesili imata določene obveznosti do Poljske, poleg tega pa bi imela taka konferenca zelo nepopolne posledice za razgovore v Moskvi. O tem piše smučni oficijni »Temps«:

Tako imenovani načrt o ponudbi, ki sta za formulirali državi osi Rim-Berlin, je nenavadno podoben drugemu Monakovu, in kaže, da je bil poverjen Američanu Ha-

miltonu Fishu, članu Interparlamentarne unije in delegatu Zedinjenih držav, ki je nedavno obiskal nemškega zunanjega ministra Ribbentropa blizu Salzburga. Fish je nato z zasebnim letalom tega diplomata odletel v Oslo. Več dni so se v Londonu širili glasovi, da bosta Italija in Nemčija skušali dobiti pristaneke predsednika Roosevelta ali kakšne druge vodilne osebe za svoj predlog, naposled sta si pa izbrali Fisha za svoj načrt. Ta načrt je bil hkrati objavljen v Oslu in ga je zabeležila tudi neka ameriška agencija v Rimu, čes da sta totalitarni državi ponudili premirje za 30 dni, kakor da se nahajamo že v vojni in da želita, da se sestane konferenca štirih velesil, ki naj reši gdansko vprašanje in še neka druga vprašanja, nanašajoča se na zahteve Italije glede Tunisa in Džibutija. Hkrati naj bi se rešilo tudi vprašanje Transjordanije in južne Slovaške itd. Ko bi bil na ta način mir zavarovan, bi se pristopilo k splošnim mirovnim pogajanjem, ki bi obsegala vprašanje Kolumbije in drugih sprememb meja v korist Italije in Italije. Obenem pa spremljajo Rim in Berlin svoje ponudbo z grožnjo, da bi bila vojna neizogibna, če se odkloni ta načrt in da pade vsa odgovornost na države, ki ne bi hotele sprejeti italijansko-nemških predlogov. Dokaz, da niti Ribbentrop, niti Član nimata preveč zaupanja v uspeh teh predlogov, je dejstvo, da sama nista smela predložiti tega načrta, temveč sta ga skušala spraviti pod okrilje ameriškega poslanika.

Vsi francoski in angleški listi v Italiji zabranjeni

Rim, 17. avg. Br. Od francoskih in angleških listov bosta pripuščena odslej v Italiji samo pariški »Temps« in londonski

Nemško-poljska meja zaprta v vsej Gornji Šleziji

Ker so Nemci zaprli mejo in prekinili vse zveze, so to storili tudi Poljaki

Varšava, 17. avgusta. AA. Reuter: Te dni so Poljaki zaprli prehode na vsej meji Gornje Šlezije, ker so Nemci poprej zaprli mejo pri Ribniku. Ti poljski varnostni ukrepi bodo ostali v veljavi vse do tedaj, dokler Nemčija ne pošlji, zakaj je zaprta mejo pri Ribniku, ali pa doleži tega ukrepa ne razveljavi.

Varšava, 17. avgusta. e. V zvezi z najnovejšim incidentom, pri katerem je bil poljski obmejni stražnik ubit na poljskem ozemlju od treh gdanskih obmejnih stražnikov, sta se včeraj sestala predsednik gdanskega senata Greiser in poljski komisar v Gdanskju Chodacki. Po konferenci je Chodacki z letalom odpotoval v Varšavo, kjer se je sestel z zunanjim ministrom Beckom.

Poleg uboja poljskega vojaka, pa se je položaj izredno poslabšal zaradi nenadne odredbe nemških oblasti, da se od 15. t. m. dalje popolnoma zapre mejni prehod v severni Šleziji. Prekinjene so tudi vse telefonske in brzojavne zveze. Poleg tega so vsem Poljakom v Gornji Šleziji odvzeli potni listi.

Glede na to je poljski vojni minister odredil popolnoma enake ukrepe. V poljskih krogih domnevajo, da so Nemci zaprli zaradi tega, da bi prikriili svoje vojaške priprave na meji. Po vesteh poljskih listov je v zadnjem času opažati velike premikanje nemške vojske proti meji. Pospešeno se dovršuje avtomobilska cesta Berlin - Vratislava. Po istih vesteh se pospešujejo tudi gradbeni dela cest, vodovodnih sklopih. V prvi vrsti se gradi avtostrada proti madžarski meji in več strateških cest skozi Slovaško.

Nemška poročila

Katovice, 17. avgusta. AA. DNB. Iz vseh krajev vzhodne Gornje Šlezije poročajo o aretacijah Nemcev pretekli ponedeljek, torek in sredo. Število aretirancev cenijo na 150 do 400 oseb. Gre predvsem za voditelje raznih nemških organizacij, upravnih odborov in drugih prvakov nem-

ških organizacij. Lokale mnogih nemških organizacij so zaprli in zapečatili. V vseh uredniških listov, ki izhajajo na vzhodnem Gornjem Šleskem, so izvršili preiskave. Ti ukrepi so zelo razburili in so se mnogi Nemci zatekli v gozdove. Iz verodostojnih virov se je izvedelo, da so člani zveze poljskih revolucionarjev dobili orožje. Zato je treba pričakovati val protinemskega terroja. Vse telefonske in brzojavne zveze so pretrgane. Iz Trnovic poročajo, da so na Srednje Poljskem aretirali 450 Nemcev obeh spolov in vseh starosti. Aretacije se vrše tudi v vzhodni Gornji Šleziji, ker so aretiranci skušali zbežati na nemška tla, da se rešijo pred poljskim terorjem. Mnogo Nemcev so s silo odvedli v vzhodno Galicijo in jih tja poslali na prisilno delo.

Zarota proti zlotu

Varšava, 17. avgusta. b. Poljske oblasti so začele ostro akcijo proti propagandi, katere namen je vzbuditi v ljudskih množicah poplaj in nezaupanje v poljski denar. Izvršile so številne preiskave v raznih nepoljskih trgovinah in trgovinah v poznanskem okrožju ter odkrile pri tem pravcaro zaroto proti poljskemu zlotu. Aretirale so mnoge sumljive elemente, pri katerih so našle večje vsote denarja, ki se je na skrivaj tihotapil v inozemstvo. Posebno na veliko se je v zadnjem času tihotapilo v inozemstvo poljsko srebro. Srebrni denar je v zadnjih tednih skoraj popolnoma izginil iz prometa, ker so ga razni elementi v tuji službi pokupovali povsod. Zanimivo je, da se nekatere tuje radijske postaje najvše pomankanje srebrenega denarja na Poljskem, še preden se je to pojavilo, kar dokazuje, da je bila akcija sistematično organizirana z namenom, da bi se omajalo zaupanje poljskega naroda v lastno valuto. Polcija, ki je sedaj odkrila niti te organizacije, je na delu na vsem poljskem ozemlju, da iztakne vse, ki so se bavili s takimi posli. Uspejo ji je že aretirati večino kolovodij te svojevrstne propagande proti poljski državi.

Bliža se doba največje napetosti

Po sodbi berlinskih krogov bo evropska kriza dosegla vrhunec za časa nürnberškega kongresa

Varšava, 17. avgusta. e. Dopisnik »Gazette Polske« javlja iz Berlina, da tam prevladuje mnenje, da bodo v teku naslednjih treh tednov poljsko-nemški odnosi dosegli kulminacijske točke napetosti in da bo sedanja živna vojna za časa kongresa stranke v Nürnbergu dosegla svoj višek. Po poročilu »Gazette Polske« pa v

Berlinu ne verjamejo, da bi pred kongresom v Nürnbergu prišlo do kakih dramatičnih dogodkov. Sodijo, da se Hitler o priliki proslave pri Tannenbergu ne bo dotaknil mednarodnih problemov. V vsakem primeru pa v Varšavi prevladuje mnenje, da bo v teku prihodnjih treh tednov Evropa preživljala eno najtežjih kriz.

„Če pride do vojne, bo našla angleški narod dobro pripravljen“

Izjava bivšega ministrskega predsednika Baldwin - „Gre za svobodo vsega človeškega rodu“

New York, 16. avg. AA. Reuter: Na svečanem banketu, ki je bil prirejen na čast udeležencem mednarodnega kongresa za demokratično vzgojo, je imel govor bivši angleški ministrski predsednik Baldwin.

Med drugim je v svojem govoru dejal: Če bi izbruhnila vojna, bi našla angleški narod dobro pripravljen in opremljen z materialnimi sredstvi za obrambo. Vojna bi angleški narod našla v takšnem razpoloženju, v katerem je vsak posameznik globoko prepričan, da bi ta vojna pomenila boj, od izida katerega bo odvisna svoboda vsega človeškega rodu. Če bi do takšnega spopada prišlo, se mi Britanci zavedamo, da moramo do konca odigrati vlogo, ki nam jo tak spopad narekuje. Lord Baldwin je poudaril, da je v težkih povojnih letih bil dalj časa na čelu velike in demokratično urejene države in da zaradi tega lahko smatra, da si je pridobil bo-

gate izkušnje, kar se tiče demokratske državne uprave v praksi. Prišel je do prepričanja, da je demokratični red najtežja in najodgovornejša oblika državne uprave. V totalitarnih državah stori vsak posamezni državljani enostavno to, kar se mu ukaže. Tam ni treba razmišljati o tem, koliko so umestni ti ali oni ukrepi, še manj pa je vsakemu posamezniku dano na razpolago, da bi izbral in se odločil za eno ali drugo rešitev kakšnega vprašanja. Napredek in uspeh demokratično urejenih držav pa je nasprotno odvisen od sposobnosti in pripravljenosti vsakega odraslega državljanca, da razume in sprejme svoj delež odgovornosti za usodo državne skupnosti. Prepričani demokrati na svetu si morajo biti na jasnem, da demokratični ideji ne preti nevarnost od strani totalitarne fakiščne ideologije in prav tako ne od komunistične.

Kdo bo zmagal v novi vojni?

Samo tisti, ki ima dovolj surovin

Budimpešta, 17. avg. AA. Havas: Pri svečanostih, ki jih prirejajo vsako leto v Tinianju v spomin na Karla IV., je član parlamenta grof Sigrej izjavil med drugim, da more v novi svetovni vojni računati na zmago samo država, ki obvlada

morja. Takšna država namreč lahko razpolaga s sredstvi vsega sveta in s surovinami, ki so neobhodno potrebne za vojno, medtem ko jih nasprotniki primanjkuje. Govornik je nato izjavil, da bo Madžarska branila svojo neodvisnost z orožjem

po vsi vojakom in končal svoj govor z besedami: Madžarska vojska je blesteče prestala ognji, in se ne more podrediti nobenemu drugemu sistemu, kakor samo sistemu, ki ga določijo Madžari sami.

Budimpešta, 17. avg. AA. Stefani: Potrjuje se vest, da bo Daranyi odstopil kot predsednik parlamenta, češ da je njegovo zdravstveno stanje slabo. Verjetno, da pride na njegovo mesto sedanji pravosodni minister Nuti, na njegovo mesto pride sedanji državni podtajnik v istem ministrstvu.

Wojcieh Korfanty

Varšava, 17. avg. Na varšavski kliniki je sredi posledicah operacije premislil eden najuglednejših poljskih politikov in borcev za svobodo poljskega naroda Wojcieh Korfanty.

Zasedanje interparlamentarne unije

Oslo, 17. avg. Br. Po svečani otvoritvi zasedanja interparlamentarne unije, kateri je prisostvoval tudi kralj, je bila včeraj prva delovna seja. Ta seja je bila docela v znaku mednarodne napetosti. Vsi govorniki so se bavili z mednarodnim položajem in naglašali potrebno strnitve vseh demokratskih sil v borbi proti nasilju. M skuša obvladati ves svet.

Prvi je govoril poljski delegat senator Dembsky, ki je obširno orisal sedanji mednarodni položaj v zvezi z napetostjo med Poljsko in Nemčijo zaradi Gdanske. Pojasnil je zgodovinski razvoj in dokumentarno podkrepil svoja izvajanja. Podčrtal je, da je Poljski vsiljena borba za njeno neodvisnost. Poljska ne zahteva ničesar, ne pusti pa si z nasiljem krati svojih pravic. Njegova izjava je sprejela zborovalci z dolgotrajnim pritrdjenjem in na ta način izrazili svoje simpatije do Poljske.

Angleški delegat lord Irwing je izpopolnil izvajanja Dembskega o mednarodnem položaju in prav tako podčrtal odločnost demokratskih držav, da se z vsemi sredstvi postavijo v bran slehernemu nasilju. Jugoslovanski delegat Marković je v svojem govoru podčrtal, da je tudi Jugoslavija pripravi na ideji demokracije ter se sruči na duhu na strani Anglije in Francije. Toda njen geografski položaj ji nudi narekuje, da vzdržuje prav tako dobre odnose tudi z državama osi Rim-Berlin. Jugoslavija se ne želi vmešavati v velika mednarodna spore in borbo med velesilami, vtraja pa na tem, da na obeh straneh spuste njeno nevtiralnost. Vsaki kršitvi te nevtiralnosti se bo z vsemi sredstvi uprla.

Ameriški delegat je opozarjal na nevdržne razmere v nekaterih državah in med drugim predlagal, naj se interparlamentarna unija zavzame za to, da bodo nemške oblasti izpuščile iz koncentracijskega taborišča 12 českih parlamentarcev, ki jih imajo zaprte že od marca meseca.

Danes se bo razpravalo o mednarodnem položaju nadaljevala. Kakor se zatrjuje, bo ob koncu razprave staval ameriški delegat predlog, naj bi interparlamentarna unija dala pobudo za politično premirje v Evropi, ki naj bi se izkoristilo za to, da se sestanejo zunanji ministri vseh evropskih držav in skušajo najti pota in načina, da se mirno rešijo vsi spori.

Mož brez ušes ni bil atentator na vlak

Chicago, 17. avg. Br. V zvezi z atentatom na ekspresni vlak Chicago - San Francisco je policija aretirala v Renu 6 oseb, ki so osumljene, da so sodelovale pri tem atentatu. Med njimi je bil tudi »mož brez ušes«, ki so ga nekateri očitno opazili v bližini neposredno po nesreči. Mož pa je dokazal svojo nedolžnost in so ga zopet izpustili. Pred dvema letoma je pri neki železniški nesreči prišel ob nogo in je bil takrat prisegel, da se bo maščeval nad vsemi železnicami. Zato so domnevali, da je bil sodelujev tudi pri tem atentatu. Sedaj zasledujejo oblasti še nekega drugega moža brez ušes. Število smrtnih žrtev se je povišalo na 26, ker so našli med roševinami še dve trupli. Ponesrečen vlak je bil najbolj luksuzni vlak v vsej Ameriki. Imel je poleg spalnega in jedilnega voza še bioskop, čitalnico, damski salon, bar, plesni salon in poseben razgledni voz. S tem vlakom so se vozili skoraj izključno le ameriški milijonarji. Po objavi železniške uprave je stal ta vlak brez komotivne nad 2 milijona dolarjev.

Irski teroristi še vedno ne mirujejo

London, 17. avg. Br. Na trgu Piccadilly sredi mesta je bilo v pretekli noči s strani frakci teroristov razvedanih 40 javnih telefonskih govornic. Vse telefonske zveze so prekinili, aparate uničili, celice pa deloma razdejali s eksplozivnimi delovni pa požgali.

Oslo, 17. avgusta. Beograd 10. — Paris 11.725. London 20.725. New York 442.6575. Bruselj 75.30. Milan 23.30. Amsterdam 237.50. Berlin 177.65. Praga 23.25. Varšava 88.40. Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Da ne bomo iznenadeni!

Sofijski »Mir« je te dni v članku »Svet pred svetovno vojno« razpravljal o mednarodnem položaju in iznesel te misli: »Vse kaže, da človeški razum še ni našel praktične možnosti, da bi mogel na miren način rešiti sedanji svetovni konflikt. Zato tudi obstoja velika verjetnost, da krene svet na staro znano pot, na pot krvavega razračunavanja. Tisti, ki misli drugače, samo kaže, da se boji pogledati stvarnosti v oči, a oni, ki vedo, da ne bodo mogli očuvati svoje nevtiralnosti, se bodo morali pripraviti na vse. Ako je bilo za večino ljudi leto 1914 iznenadenje, bodoči konflikt ne more za nikogar več biti presenečenje. Zato bodo imeli dobre izgleda na uspeh samo oni, ki so politično in vojaško pripravljani za vse slučaje. Vsakomur se vsiljuje vprašanje, stoji-li svet pred novo vojno? Da bo v novo vojno potegnjena ne samo Evropa, marveč vse svet, to je toliko, kakor gotovo. Ni seveda izključeno, da se odigrajo še dogodki, ki lahko preprečijo katastrofo, katere obrisi se že kažejo pred očmi zasrbljenega človeštva, toda to je malo verjetno. Tisti, ki so pripravljani na vse eventualnosti, delajo sedaj samo realno politiko.

Kdo se skriva pod št. 31857?

Beograjska ugledna revija »Industrijski pregled« je objavila pod tem naslovom uvodnik, ki ga je v celoti posvetila tudi sarajevska »Jugoslovenska pošta«.

Članek, v katerem se s prstom kaže na to, kako lahkomišlno nasledimo tujim trikom, se glasi:

»Zgledamo se, ko vidimo, kako delujejo temne sile pri nas, in to javno, odkrito. Naivnost naših ljudi lahko postane usodna, a brezbrzičnost in nemarnost katastrofalna. Ali hočete, da vam navedemo samo en primer? Evo ga! V velikih beograjskih listih je bil te dni objavljen tale oglas:

»Kupujemo kompletne električne centrale v dobrem stanju in s modernim pogonom. Ponudbe s podrobnim tehničnim opisom, označbo fabrikata, starosti strojev in fotografijami pošljite na »Publicitas« d. d. Zagreb, Ilica št. 9, za številko 31.857.

In zgražamo se zopet, ko pomislimo, da se bodo naši naivni ljudje ali lahkomišelniki spekulanti, ki se bodo odzvali temu anonimnemu pozivu in poslali opise in fotografije svojih električnih central številki 31.857!

Električne centrale so — energija, življenje, moč industrije, ki deluje za obrambo države! Kdor ima v rokah električne centrale, lahko vedno zavira delovanje te za državno obrambo neobhodne industrije. Kdor ima v rokah načrte in fotografije električnih central in njih strojev, lahko te naprave kvari, ruši in sabotira. In potem ni potrebna nobena druga špijonaža!

Kdo je ta številka 31.857? Kdo se pod njo skriva? Kdo je ta finančnik, ki hoče kupovati, ki hoče pokupiti naše električne centrale, kjerkoli one bile in v kateremkoli kraju bi se one nahajale? Na čigav račun jih hoče on kupiti? Pa zakaj in v katerem svrhu? Radi špekulacije, dobičkalnosti? Tega ne verjamemo, ker se električne centrale ne kupujejo tako na slepo, kjerkoli bi one bile in v kateremkoli kraju države bi se one nahajale, ne glede na to, ali so donosne ali ne. Dobronamerno gotovo ne! Iz altruizma ali želje, da se vnesne novo življenje in impulsi v proces naše elektrifikacije, prav gotovo tudi ne! Zakaj potem? Jasnó je: »Nekdo«, ki mu je leželo na tem, da zbere na ta način čim več podatkov o naših električnih silah, ki so mu potrebni podatki o naših vodnih močeh, ta »nekdo« bi morda celo pokupil naše električne centrale in jih izkoriščal do usodnega trenutka, ko bi lahko onemogočil proizvodnjo te življenjske sile naše industrije in naše obrambne pripravljenosti! Te dni je bilo objavljeno, da je bila nekemu gospodu iz Beograda — njegov poklic ni bil označen — podeljena koncesija za elektrifikacijo drinske kofline. Kolikor je nam znano, ne bo on sam izvršil tega ogromnega posla. Kdo potem stoji za njim? Res, te dni je bil izdalen načrt uredbe o elektrifikaciji, toda...

A mi se čudimo in zgražamo, da se lahko v našem tisku, pa naj bodo oglašne pristojbine še tako velike, objavljajo taki »odlojubni« inserti. Zgražamo se, da pristojna mesta ostajajo ravnodušna nasproti takemu odkritemu in nedostojnemu postopanju industrijske špijonaže! Zahtevamo strogo preiskavo v tej stvari, a mi sami smo tako preiskavo že tudi uvedli! Bojimo se namreč, da bi se za to številko 31.857 ne skrivali naši ljudje, ki odstopajo svoja imena za plačilo tujcem.

Čemu v inozemstvo?

Revija »Narodna Odbrana«, glasilo istomišljeniške organizacije, je objavila prav umesten članek o naravnosti zločinskih razvadi gotovih naših državljanov, da odhajajo na letovanje v inozemstvo. Iz tega članka spoznamo: »...V zadnjem času, zlasti tekoče leto odhaja vedno več naših ljudi v inozemstvo na odmor. Kakor da bi mi doma ne imeli vse polno prekrasnih krajev, ki se lahko povsem merijo z inostranskimi. Glede cen pa sploh ne govorimo. Pa kljub temu se neprestano večja številka onih, ki odhajajo na oddih v tujino. Vzrok za to je več. Nekateri odhajajo v inozemstvo zato, da tam studirajo in se priučijo tujega jezika. Drugi gredo v inozemstvo v zdravilišča, kakršnih doma nimamo. Tem tega ne moremo zameriti. Toda večina naših ljudi, ki odhajajo v inozemstvo, hodijo tja zaradi zabave ali na oddih. Te je treba najstrožje obsoditi!... List nam navaja, da se je številno onih naših državljanov, ki odhajajo v inozemstvo na zabavo ali oddih, od leta 1933 pa do leta 1938 skoraj podvojilo. Leta 1933 jih je odšlo v tujino 68.595, leta 1938 pa je 116.964. Ti so l. 1933 v inozemstvu potrošili 150.800.000 din, leta 1938 pa je 282.400.000 din. Ako primerjamo, da so inozemski letoviščarji leta 1938 pri nas potrošili 384.500.000 din, vidimo, da smo bili lani v tujem prometu aktivni samo za 101.600.000 din. Letos bomo v tem pogledu še na slabšem. Ako pojde stvar tako naprej, bomo v nekaj letih glede tujkega prometa že pasivni. Sprito tega zahteva »Narodna Odbrana«, naj se z vsimi sredstvi omeji odhajanje naših državljanov na letovanje v inozemstvo. To se lahko izvede s primernim postopanjem davčnih predpisov, kakor so to storile že vse druge države.

Gasilska razstava

Zanimiv zgodovinski pregled razvoja našega gasilstva

Ljubljana, 17. avgusta. V svezi z velikimi gasilskimi prireditvami v Ljubljani je prirejena tudi gasilska razstava. O nji trde, da je doslej najzanimivejša gasilska razstava pri nas. V resnici je zbrana mnogo zanimivega gradiva, zlasti v zgodovinskem delu razstave. Razstava je prirejena v gimnazijski telovadnici v Vegovi ulici. Prostor ne ustreza povsem, zlasti, ker je nekoliko pretesen. Zato tudi niso mogli razstaviti v dvorani vseh starinskih brigadal, ki so razpostavljene po dvorišču. Razstava bi bila lahko izpopolnjena tudi v tem pogledu; tako je marsikdo na nji pogrešal znamenito ljubljansko parno brigado, ki počiva še delj časa v mestni baraki »Meksikici«, ob Bohoričevi ulici.

Gasilska razstava zbujala posebno zanimanje; izreden obisk je bil zlasti te dni, ko so ljubljanske ulice preplavljale gasilske množice, vendar je tudi še zdaj tako dober, da so razstavo podajali do konca tedna. Končana bo v nedeljo zvečer. — Na razstavi najde marsikdo mnogo zanimivega že zato, ker pri nas nimamo gasilскеga muzeja in razne gasilske zgodovinske znamenitosti niso splošno pristopne. Sploh je pa težko potegniti črto med pravimi gasilskimi znamenitostmi in še vedno uporabljenimi predmeti, kar velja zlasti za gasilske brigadne. Tako vidimo razstavljene na prostem stare brigadne, ki so še uporabne. Nekaj jih je celo naprodaj. Čete, ki si ne morejo nabaviti drage gasilske opreme, kupujejo takšne brigadne. Res prava znamenitost je pa ročna brigadna, izdelana l. 1833 v Ljubljani pri Samassi. Imela so jo v Nemškem Rotvu. Razstavljena je tudi parna brigadna iz Celja, še vedno uporabna. Nova je bila že l. 1897. V dvorani sta razstavljeni dve, še starejši ročni brigadi. Najstarejša je že 250 let stara, in sicer iz Duplice pri Kamniku. Ta brigada je še brez vetrnika in je zato brigada sunkovita. Druga ročna brigada je bila izdelana v Ljubljani pred 186 leti. Obe ti brigadi so morali tudi ročno prevažati.

Razstava se deli v glavnem v 6 oddelkov. V prvem manjšem prostoru je reprezentančni oddelk, vendar zdaj ne učinkuje v resnici reprezentativno, zlasti še, ker ga ne krasi več prapor. V njem je razstavljenih le nekaj slik, organizatorjev našega gasilstva, slika princa Tomislava in medali.

Glavni razstavljeni prostor je v sami telovadnici, predeljeni na več koč. Ob vhodu so ob stenah veliki zemljevidi, izdelani iz lesa precej dobro. Prikažejo gasilsko organizacijo po državi in zlasti v naši banovini. Ti zemljevidi so zelo veliki ter merijo po več m². Prvi nam prikazuje, kako so opremljene naše gasilske jedinice s cevmi, motorizirani ter sploh z brigadami. Tako imajo n. pr. prostovoljna gasilska društva v dravski banovini 237.703 m cev in 1084 brigad. Na drugi karti vidimo, kako je razporejena gasilska organizacija po dravski banovini, koliko je edinic, gasilskih domov, čet itd. Tretji zemljevid je posebno poučen, ker prikazuje moč našega gasilstva v primeri z drugimi banovinami. Absolutno največ šteje gasilcev gasilska zajednica savske banovine, in sicer 32.678, med tem ko jih šteje zajednica dravske banovine 32.029, toda relativno je največ

gasilcev pri nas glede na število prebivalstva. Gasilskih čet je v naši banovini 908, v saviški 918. Manj razsvetljava je statistika požarov, ki je tudi pomembna na posebnem zemljevidu. Kaže nam, da sta bila v zadnjih treh letih v dravski banovini 2202 požara, skoraj polovica vseh požarov v državi. Toda upoštevati moramo, da je statistika požarov iz drugih banovin zelo nepopolna ter da tudi v drugih pokrajinah države najbrž nimajo nič manj požarov kakor pri nas. — K statističnemu oddelku moramo priti tudi posebno, manjšo razstavo gasilcev tovarn Kranjske industrijske družbe. Dalje je treba omeniti še številne modele. Med obširnostjo pa statistika ne budi posebnega zanimanja. Ljudje se najbolj zanimajo za slike starih požarov in največ zanimanja je deležna zelo stara oljasta slika iz Hotedrešč, ki prikazuje gašenje v starih časih, seveda nekoliko simbolično, s sliko sv. Florijana v ospredju. Atraktivna je pa tudi model vasi, ki kaže zelo nazorno, kako udari strela v višje poslopje, v tem primeru v sv. Miklavževo cerkev, če ni strelodavca. Električno napravo, ki ponazarja strela, je dal razstavljalec univ. prof. Osenca.

Obširnost bi bilo treba stesti opozoriti na oddelk, ki prikazuje varnostne ukrepe pri požaru in pri letalskih napadih in kjer nas slike svari pred nevarnostjo pri električnih napravah in ko izbruhne požar. Nazorno je prikazana tudi napravna električna instalacija na lesenih stenah in kakšna bi morala biti, da bi ne prišlo do požara po kratkem stiku. V ta oddelk spadajo v naravnih modelih prikazane nevarnosti, ki povzročajo požare, n. pr. pri površini zidanih dimnikih in požarnih zidovih ter kakšna je pravilna ureditev. Prikazano je tudi, da požar lahko nastane v seniku, če je spravljeno v njem vlažno seno, in kar se dogaja pogosto, da ogenj povzroči cigareta, ko kadilce zaspi.

Mnogo blaga je razstavljeno v oddelku Nabavljalne zgradbe Gasilske zajednice. Razstavljeno so skoraj vsi predmeti gasilske opreme, od gasilskih krovov, zastav, samarijanskega materiala do najmodernejših gasilskih aparatov, velikih in malih brigad. Vidimo tudi maske, asbestne obleke in mnogo sanitetnega blaga. Gradivo v tem oddelku razstave je nekaterim obiskovalcem najbolj všeč, celo tako, da so nekateri reči vzeli seboj. Odneli so še maske proti dimu, nekaj pincet in škarij, žepno električno luč itd. — Paznik na more nadzirati hkratu vsega razstavljene gradiva in priloženosti tatovi so precej predrzni.

Gasilec iz južnih pokrajin so bile všeč zlasti nekateri manjši, prenosne brigadne, ki jih izdelujejo slovenska podjetja. Razstava je imela zato tudi trgovski uspeh, čeprav je njen glavni namen, da prikaže predivem le razvoj našega gasilstva, njegovo zgodovino, naloge v sedanosti in nudi potreben pouk občinstvu, zlasti glede obrambe proti letalskim napadom. Da bi pa razstava dosegla ta namen v polni meri, bi bilo potrebno na nji stalno vodstvo, kar marsikaj za laika ni dovolj nazorno, pa tudi za vse gasilce same ne.

Razstavo je organiziral razstavljeni odbor s predsednikom Srečkom Šlehto. Pri ureditvi je sodeloval tudi arh. Špinkič.

Mariborske in okoliške novice

— Nova grobova. V splošni bolnici so umrli delavec Jožef Kozider, star 33 let, doma iz Ptujke gore, 22letna služkinja Jožefa Holca in 35letna zasednica Helena Giger. Žalostno naše globoko sožalje.

— Nočno lekarniško službo imata telotični teden Vidmarjeva lekarna pri sv. Anehu na Glavnem trgu, tel. 20-05, ter Savostova magdalenska lekarna na Kraljeva Petra trgu, tel. 22-70.

— Plavalni olimpijski dan. V nedeljo ob 15.30 bo priredili krajevni olimpijski odmor v Mariboru s sodelovanjem Mariborskega plavalnega kluba plavalni olimpijski dan. Spored bo obsegal zanimive točke plavanja, ekshibicijo umetnih skokov s deke in stolpa ter vaterpolo tekmo dveh izbranih moštev. Pri skokih bo sodeloval poleg garde skakačev MPK dolgoletni jugoslovanski prvak in olimpijec Branko Zihari, član SK Ilirije iz Ljubljane. Nedvomno bo interesantna prireditev, ki bo nudila revijo plavalnega športa v Mariboru, pri vabilu na otok mnogo gledalcev, ki bodo s svojim obiskom obenem doprinesli svoj obolus v olimpijski fond, iz katerega se črpa sredstva za udeležbo naših državljanov reprezentantov na olimpiadi v Helsinkih l. 1940.

— Iz gledališča. Danes so se pričele v Narodnem gledališču vaje za novo gledališko sezono, ki se prične kakor običajno s 1. oktobrom t. l.

— Obupane. Pri Sv. Jakobu v Slov. gorah si je prenezel šile 23letni posestnik Martin K. Vzorok poskušenejše mamore je neodpravljalna bolezen. Martina K. so prepeljali v bolnico.

— S skokom v Dravo se je hotel izogniti aretaciji. Na Korjaku so nekateri fantje kradli med iz panjev. Orožniki so mlade zlikovce zajeli. Med njimi je bil tudi mladenič, ki se je hotel rešiti pred aretacijo na ta način, da se je na dravogradskem mostu vzel preko ograje in se vrnil v Dravo. Ključuje pa je hotelo, da je prišel mladenič na pitvorno, kjer je obšel z težkimi poškodbami. Pri zaslišanju je dejal, da je skočil zaradi tega v Dravo, ker si je hotel zaradi stramu končati življenje.

— Resno nevarno. 64letni čevljarški mojster Mirko Rutnik iz Nove vasi se je pretekle nedeljo vozil na vrtiljaku na razstavišču Mariborskega tedna. Pri tem je priletel vanj nek drugi moški in je Rutnik dobil poškodbe na levi nogi. Čez dva dni ga je pričela noga tako boleti, da je moral iti v bolnico. — V Strajgojncih je padel 21letni posestnik sin Jožef Greif tako nevarno s kolesa, da se je sklonilo kolo in se mu je sprednji del kolesa vrnil v pral. Vsega krvavega so prepeljali v mariborsko bolnico. — Posestniku sinu Jožefu Stramliu iz Podove je izgubila 150 din vredna suknja. — Pri Račah se je neli pes zakradl v delavca Jostpa Kmetca, ki se je peljal na kolesu. Pri padcu s kolesa je dobil Kmetec poškodbe na glavi in rokah. Za lastnikom hude mrcine pota, vedujoče orožniki. — Pri Marji Srečni je nastal prepri med domačimi fanti, ki se je končal s splošnim pretopom. Sredi mrcine je obšel posestnik sin Ivan Kmetec.

berger, ki je bil z nožem zaboden v prsa. Krambergerja so odprnili v bolnico, udeležene pretepe, 5 po številu, pa so orožniki ovdarili mariborskemu državnemu tožilstvu. — V Veliki je neznan tat odšel pocestniku Stefanu Kronaveterju 1000 din vredno kolo. — Na Frankopanski ulici je pod železniškim podvozom padla na tla tovarniška delavka Curman, stanujoča v Jezdarski ulici 8, ko se je peljala na kolesu. V tem trenutku je privozil na kolesu mesarski vajenec Stanko Kos, ki je zavozil naravnost v Curmanovo, ležebo na tleh. Curmanova je dobila poškodbe na glavi in nogah. — Na Pobreški cesti je obšel na tleh kamnosek Herman Rozman s Pobrežja, ki se je vozil na motornem kolesu. Rozman ima poškodbe na glavi in rokah. Reševalci so ga odprnili v bolnico. — S stavbenega odra na dvorišču mariborskega gradu je padel 27letni zidar Alojz Radolč, stanujoč na Vodikovem trgu 3. Padel je 2 m globoko in obšel nezvesten s poškodbami na glavi. Reševalci so ga prepeljali v bolnico.

— Dobrota je sirota. Mirko Kalan iz Studence, Prečna 3, je prijavil orožnikom, da je posedlil svoje novo dvoško nekemu Maksu Korajžu, ki ga pa ni več vrnil. Orožniki so Korajžo izsledili. Pri zaslišanju je izjavil, da je kolo, vredno okoli 1000 din, prodal nekemu zidarju za 400 din. Zadeva bo imela svoje odmeve pri sodišču.

— Nenavadna nesreča se je pripetila na tezenskem letališču. 23letni mehanik za grobiškega Aerokluba Valter Kehma je spravljal letalo v pogon. Najbrže ni pravilno odskočil in ga je propeler udaril s tako silo po glavi, da je obšel v mikli krvi. Kehma so odprnili v mariborsko bolnico.

— Krvave zadevišne. V Dogašah je navali v prepiru 18letni Albert K. na Emila Toplakia ter ga z nožem zabodel v pleča in vrat. — Na cesti med Poljčanki in Slovensko Bistrico je neli Karel Kaukler napadel 31letnega kolesarskega pomočnika Franca Rapa iz Laporja ter ga z bičevnikom tako premaknil, da je dobil po vsem telesu hude poškodbe. Toplakia in Rapa so odprnili v mariborsko bolnico.

— Štrika je udarila v blok Jakičeve trdnice na Kralje Petra trgu. Razbila je ogledalo in električni stavec. Hujše nesreče ni bilo. Jakičeva ima zaradi tega okoli 500 din škoda.

— Iz Rasvanja. Naša sokolska četa bo imela v nedeljo 20. avgusta svoj letni lovni nastop z otvoritvijo letnega telovadila. Naše Rasvanje je lepa »izletna točka«. Priprani smo, da nas bo v nedeljo posetilo mnogo Mariborčanov ter okoličanov.

— Po nedolžnem je je skupila. V neki gostini na Teznu je nastal med gosti pretop. Po zraku so frčali kosarci in steklenice. Neki kosarec je pri tem priletel 24letni štefanji Sinkovič z Metelkove ulice s tako silo v glavo, da se je Sinkovičeva sgrudila na tla in je obšla s hudimi poškodbami na glavi. Reševalci so Sinkovičovo odprnili v bolnico. Za pretepe se sedaj zadržujejo tezenski orožniki.

Prezidava Narodnega gledališča odložena

Mitrovičev načrt za obnovo Narodnega gledališča aktualen

Maribor, 17. avgusta. Danes je naše Narodno gledališče zopet oživelo. Pričelo se je vaje za novo sezono, niso pa še pričeli napovedane prezidave poslopja uprave Narodnega gledališča v Slovenski ulici. Podoba je, da so prezidavo odložili na prihodnje poletje. Ob koncu preteklega gledališke sezone se je gledališka uprava zelo podvzela z zaključkom, ker so s gotovostjo računali, da bo prišla takoj po zaključku na vrsto že toliko let pričkavljena preureditev glavnega poslopja v svezi z nadzidavo pritlične stavbe v Slovenski ulici, kjer so prostori gledališke uprave in dnevene gledališke blagajne. Da se topot tudi javnost na lastne oči prepriča o obstoječi dobri nameri, so na nasprotno stran ceste napeljali že v juniju ogromno množico stare opake, s katero naj bi se izvršila nadzidava omenjene stavbe, kjer naj bi bili novi prostori gledališke uprave, arhiva in posebna dvorana za pevске vaje, ker je dosedanja dvorana dodeljena študijski knjižnici.

Obmejnimi Rušam meščansko šolo

Nova šola bi bila važna pridobitev za Dravsko dolino v prosvetnem in narodno-kulturnem pogledu

Maribor, 16. avgusta. O priliki letošnje banovinske skupščine slovenskega učitelstva, organiziranega v dravski sekciji JUU v Ljubljani, je odsek za obmejni in manjšinsko šolstvo razmotril tudi položaj meščanskega šolstva v naši Dravski dolini. Ugotovili je, da so v tem delu Podravskega meščanske šolskega okolišja preobsežni. Zato je bil sprejet predlog za posredovanje pri pristojnih čini teljih, da se naj slovenjegraški meščanski šolski okoliš raztegne še na občine Guštanj, Vuzenico in Pako, ker so od meščanskih šol v Mariboru in Mežici preveč oddaljene.

Pri tem pa smo popolnoma pozabili na naše Ruše, ki so v obrtnem, industrijskem, kmetijskem in narodno kulturnem pogledu zelo razvite. Ruše imajo danes sodobno zgrajeno narodno šolo z otroškim vrtcem ter z obrtno nadaljevalno šolo. Frekvenca v vseh teh šolah je zelo visoka. Z pred dvema stoletjema so imele naše staroslovne Ruše svoje višje šole, danes, ko predstavljajo močno industrijsko središče v našem zapadnem Podravlju, pa so glede oskrbe s šolstvom na stopnji občajne vasi. Le zaradi primerjanja navajam, da imajo na primer meščansko šolo v Gornji Radgoni, Voljniku itd.

Sedaj dajo Ruše mariborskim meščanskim šolam povprečno 25 do 30 učencev, čisto še več, nedvomno pa bi zmogle same dva do trikrat toliko učencev, če bi bile

Sedaj smo na pragu gledališke sezone, o kakšni prezidavi pa ni duha ne slaha. Zanimivo bi bilo ugotoviti, kje je ta nevshečna zadeva prav za prav občala. Tudi da za lajka je namreč jasno, da ne more biti to delo končano do otvoritve nove gledališke sezone, čeprav bi sedaj z njim takoj pričeli. Obžalovati je, da se prezidava ni izvršila. Mariborska javnost, zlasti ona, ki je gledališču naklonjena, je sprejela vest o odložitvi prezidave ter nadzidave s pikrimi opazkami.

Ob tej priliki se znova poraja vprašanje čim temeljitješe obnove vsega gledališkega poslopja. Pri tem se pozivlja spomin na svojecasno posrečeno zamisel obnove in preureditve, ki jo je sprožil tedanji operni mojster našega Narodnega gledališča g. Mitrovič. Delo našega mariborskega gledališča zasluži, da posvečamo temu načrtu čim večjo pažnjo ter zanimanje.

sedež meščanske šole. Se več bi jih dala ruška okolica. Število učencev ne more delati torej nobenih pomislekov.

Tudi vprašanje šolskih prostorov bi bilo vsaj za nekaj let ugodno rešeno. Po zgraditvi impozantnega novega poslopja narodne šole je ostalo prazno staro šolsko poslopje, v katerem so še 4 uporabljive razredne sobe. Vsaj za nekaj let bi nudila ta zgradba dovolj prostora za meščansko šolo. Kdor pa pozna razumevanje ruških krogov za razvoj šolstva in nacionalno kulturni napredek je trdno prepričan, da bodo prej ali špej žrtvovali poleg države in banovine znatne prispevke za zgraditev dostojnega meščanske šolskega poslopja, če bi bilo tako potrebno.

Dan na dan čujemo tudi o velikem številu brezposelnih učiteljev in profesorjev. Poznam interese, ki bi celo želeli priti iz velenestne okoliške meščanske šole na meščansko šolo v Ruše. Torej ni pomislekov tudi glede učnega osebja ter glede njihove preskrbe s stanovanjem in hrano.

Ni pa treba še posebej navajati velike važnosti, ki bi si jo pridobile Ruše in z njim vred vsa Dravska dolina v prosvetnem in narodno kulturnem pogledu, če bi dobile meščansko šolo. Naš narodno važni mali Beograd meščansko šolo v polni meri potrebuje in tudi zasluži. — Obmejski.

Sokolska misel na Dravskem polju

Jubilejno sokolsko slavlje v Račah, združeno z razvitjem novega prapora

Maribor, 16. avgusta. Sokol si je že pred leti osvojil teren na našem Dravskem polju in mlada navdušena srca dravskopoljske mladine. Številna, marljivo delujoča sokolska društva vzgajajo idealno mladino Dravskega polja v duhu vzvišenih Tyrševih idealov. V nedeljo 15. t. m. pa smo bili priča lepemu, učinkovitemu slavlju Sokolskega društva v Račah, ki je proslavilo na dostojen in prazničen način 10letnico svojega plodnega in agilnega dela z razvitjem društvenega prapora in s telovadnim nastopom. Rački Sokoli so se ves čas marljivo in pridno pripravljali za ta svoj praznik, ki jim je prinesel lepo zadoščenje za vztrajno ter nesebično sokolsko delo.

S postajališča Rače-Fram se je razvila po prihodu popoldanskih vlakov učinkovita sokolska povorka, ki je krenila skozi vas. Povorko, v kateri je bilo 384 sokolskih pripadnikov v krojih, mnogo več pa so civilisti z znaki, je zaključilo 80 Sokolov kolesarjev. Povorka je bila deležna pričneke pozdrava zbrane množice, ki je pohitela na letno telovadišče, kjer je bilo najprej slovesno razvitje društvenega prapora, nato pa lep telovadni nastop. Za to priliko je bilo letno telovadišče okusno okraшено ter je tvorilo ličen zunanj okvir dostojnemu sokolskemu slavlju.

Najprej je starosta Sokolskega društva v Račah Hubert Kmetec v toplih prirčnih izjavah izrazil 10letno društveno delo. Sledilo je razvitje društvenega prapora, ki

so ga izdelale slovenjebistriške šolske sestre. Na čelni strani nosi prapor napis: »Tyršev duh, vodi nas!«, nad napisom pa letnici 1929-1939. Potem, ko je kumica Ana Faleševa pripela na prapor krasen spominski trak, je sprejel novi prapor z obljubo sokolske zvestobe zastavonoša Oto Brezovšek. Sledilo je učinkovito pobratimstvo sokolskih praporov, nakar so vsi navzoči gromko odpeli veselovansko himno »Hej Slovani«.

Drugi del sokolskega slavlja je tvoril telovadni nastop, ki ga je vodil Ivan Moraus. Posamezni nastopajoči oddelki so strumno, disciplinirano izvajali svoje vaje ob sviranju godbe »Poštnega roga« iz Maribora ter razvnanjske godbe. Vsi so bili deležni toplega, navdušenega priznanja, največje priznanje pa je doživel vzorni oddelk dece in telovadcev na drugo vrstjo in koki, kjer je nastopala izbrana bratstva iz Pobrežja. Hoč ter od Sokolskega društva Maribor l. Občinstvo, ki je popolnoma napolnilo letno telovadišče, je nastopajoče ves čas burno, iskreno pozdravljalo.

Po nastopu je bila zabava, ki je potekla v najlepšem razpoloženju. Povezala je sokolske pripadnike z Dravskega polja in Maribora ter poglobila vezi prijateljstva in bratstva. Rački Sokoli so lahko zadovoljni z dosedanjimi uspehi zgledega sokolskega dela in ponosni na prelepo slavlje, s katerim so proslavili 10letnico obstoja ter neutrudnega dela svojega sokolskega društva.

Spor med kraj. šolskim odborom na Teznu in občino Hoče poravnani

Deca iz Sp. Dobrave bo zopet posečala tezensko šolo

Tezno, 16. avgusta. Ze precej let je trajal spor med krajevnim šol. odborom na Teznu in občino Hoče zaradi šolobveznih otrok iz Spodnje Dobrave, ki jih je bilo zadnje leto skoraj 200 in ki hodijo v tezensko šolo, čeprav spada naselbina pod upravo občine Hoče, ker se je občina Hoče branila, da bi pri sebi spela sorazmerne letne prispevke, se je spela sokolski odbor končno odločil, da otrok iz letošnjem kol. letu ne bo sprejel v svojo šolo in s svojim sklepom tudi uspel. Tudi starši iz Sp. Dobrave niso bili brezumni in so poslali na merodajno mesto vlogo, da se sklep kr. šol. odbora razve. ljavl. Čeprav omenjena vloga še ni rešena, je bil te dni sestanek zastopnikov krajev.

Iz Ljutomera

— Znanstvenik na postu. Tukaj se mudi že par dni univ. profesor g. dr. Fran Ilišič iz Zagreba, ki zbira podatke o prvem slovenskem taboru v Ljutomeru in podatke o dobi čitalnice. Kakor smo svedeli, so tu različni izpovedi glede mesta, kje bi naj bil prvi slovenski tabor v Ljutomeru. Po podatkih, ki jih je dobil dr. Ilišič od sedaj, kaže vse, da je bil prvi slovenski tabor na Huberjevem posestvu, ne pa v Seršenovem logu.

— Sokolska tombola. Sokolska četa pri Mali Nedelji bo imela svojo veliko tombolo v nedeljo, 3. septembra.

— Dežja je že dovolj. V ponedeljek po noči in v torek dopoldne je padla velika množica dežja ter je sedaj zemlja dobro namočena. Tudi v sredo je deževalo ves dan, čeprav bi želeli, da bi bilo zopet lepe vreme. Preveč deževno vreme bi napravilo večjo škodo krompirju, ki je bil sedaj zelo segret od preveč zemlje ter bi močni preokret povzročil gnitje krompirja, ki ga bo letos itak zelo malo zaradi prevelike spomladanske viage in poletne suše.

**POMAGAJMO GRADITI
PIVKOV SOKOLSKI DOM**